

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 103g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 26 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și
drepturile conexe

CHIȘINĂU

24 iulie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 11 iulie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 24 iulie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, ridicată de către dl avocat Anatolie Ceachir, în dosarul nr. 2c-1028/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 11 iulie 2018 de către dna judecător Georgeta Grozav din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 30 mai 2017, A.O. „Asociația Națională Copyright” a depus o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat încasarea remunerației compensatorii de la Î.M. „Moldcell” S.A. în cuantum de cel puțin 3% din suma încasată pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 29 mai 2017 din vânzarea (revânzarea) echipamentelor și suporturilor prevăzute de articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Echipamentele la care face referire reclamantul constau din telefoane, tablete, notebook-uri, memorie USB etc.

4. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Anatolie Ceachir a ridicat excepția de neconstituționalitate a textelor „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

5. Prin încheierea din 15 iunie 2018, instanța de judecată a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe sunt următoarele:

Articolul 26

Reproducerea operelor în scopuri personale. Copia privată

„(1) Reproducerea unei opere publicate legal se permite fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii în condițiile alin. (3)–(11), atunci când reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și dacă nu urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect. Dreptul la remunerație compensatorie poate fi exercitat exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(2) Prevederile alin. (1) din prezentul articol nu se aplică în caz de:

a) reproducere a unei opere de arhitectură în formă de clădire sau de construcție similară;

b) reproducere a unei baze de date electronice;

c) reproducere a unui program pentru calculator, cu excepția cazurilor prevăzute la art.29;

d) reproducere integrală a unei cărți, partituri sau a originalului unei opere de artă plastică;

e) reproducere a unei opere audiovizuale în timpul interpretării ei publice;

f) reproducere a oricărei opere în baza unui exemplar sau dintr-o sursă despre care persoana care reproduce opera cunoaște sau, în virtutea unor circumstanțe concrete, are motive rezonabile să cunoască că sunt ilicite.

(3) Remunerația compensatorie menționată la alin.(1) se achită de către persoanele fizice și juridice care produc sau importă orice echipament (audio, videomagnetofone, drivere pentru discuri etc.) și **suporturi materiale** (suporturi pentru imprimarea sonoră și/sau video, casete, discuri laser, compact-discuri etc.) **care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri.**

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textele „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe nu sunt formulate în mod exhaustiv și permit interpretări extensive, care

inclus echipamente neenumerate de textul legal criticat, cum sunt telefoanele, tabletele, notebook-urile, memorie USB etc.

9. În acest sens, autorul excepției de neconstituționalitate consideră că dispozițiile criticate contravin articolelor 20, 23 alin. (2), 26 alin. (2) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Anatolie Ceachir în dosarul nr. 2c-1028/2017, aflat pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

13. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

14. Deși autorul excepției de neconstituționalitate a invocat mai multe norme din Constituție, Curtea reține că, în motivarea sesizării, acesta a susținut că dispozițiile legale contestate sunt imprevizibile pentru că legea nu stabilește o listă exhaustivă a echipamentelor și suporturilor pentru care trebuie achitată o remunerație compensatorie în baza articolului 26 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe. Astfel, problema abordată de către autorul excepției ține de calitatea legii, fiind incident articolul 23 alin. (2) din Constituție.

15. Cu titlu preliminar, Curtea observă că remunerația compensatorie la care face referire articolul 26 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe are ca obiect despăgubirea „corespunzătoare” a autorilor pentru utilizarea neautorizată a operelor lor protejate.

16. Astfel, în cazul prevăzut de alin. (1) al articolului 26 din Lege, remunerația compensatorie are ca bază prejudicierea drepturilor autorului asupra unei anumite opere. Obligația de a repara prejudiciul respectiv are loc prin finanțarea compensației care va fi plătită titularului de drepturi în discuție.

17. Totuși, având în vedere dificultățile practice de identificare a utilizatorilor privați, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii drepturilor de autor pentru prejudiciul provocat și având în vedere faptul că prejudiciul care poate decurge din fiecare utilizare în folos personal, luată individual, poate fi neînsemnat și, prin urmare, nu dă naștere unei obligații de plată, Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza *Padawan SL v. Sociedad General de Autores y Editores de España*

(SGAE), C-467/08, 21 octombrie 2010, § 46, a reținut că, pentru a finanța compensația echitabilă, poate fi instituită o „redevență pentru copia privată” nu în sarcina persoanelor private vizate, ci a celor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, astfel, pun respectivele echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția persoanelor private sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere. În cadrul unui asemenea sistem, persoanele care dispun de aceste echipamente au obligația de a plăti redevența pentru copia privată.

18. Totodată, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a menționat că nimic nu-i împiedică pe acești debitori să includă cuantumul redevenței pentru copia privată în prețul de vânzare/închiriere a respectivelor echipamente, aparate și suporturi de reproducere sau în prețul serviciului de reproducere furnizat (§ 48 din cauza citată *supra*).

19. Această soluție este împărtășită și de către legislatorul din Republica Moldova, care a prevăzut la articolul 26 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe că remunerația compensatorie menționată la alin. (1) se achită de către persoanele fizice și juridice care produc sau importă orice echipament (audio, videomagnetofone, drive pentru discuri etc.) și suporturi materiale (suporturi pentru imprimarea sonoră și/sau video, casete, discuri laser, compact-discuri etc.) care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri.

20. Cu privire la criticile autorului excepției, potrivit cărora textele „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nu sunt formulate în mod exhaustiv, Curtea reține că acest fapt este compensat de către legislator prin menționarea caracteristicilor echipamentelor și ale suporturilor materiale. Acestea trebuie să poată fi utilizate pentru efectuarea unor asemenea reproduceri.

21. De asemenea, Curtea observă că Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe îi conferă noțiunii „reproducere” un înțeles autonom. Astfel, potrivit articolului 3 din Lege, reproducerea presupune realizarea unuia ori a mai multor exemplare ale unei opere sau ale unui obiect al drepturilor conexe, fie directă sau indirectă, temporară sau permanentă, **prin orice mijloc** sau sub orice formă, inclusiv în scopul imprimării audio ori video și/sau al stocării unei opere ori a unui obiect al drepturilor conexe pe suporturi materiale sau electronice. În acest sens, Curtea observă că din definiția menționată rezultă că reproducerea unei opere publicate legal poate fi efectuată prin orice echipament sau suport material care are asemenea funcții.

22. De altfel, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut în cauza *Hewlett-Packard Belgium SPRL v. Reprobelt SCRL*, C-572/13, 12 noiembrie 2015, § 72, că simpla capacitate a acelorași aparate de a efectua reproducere este suficientă pentru a justifica aplicarea redevenței persoanelor în discuție, cu condiția ca respectivele echipamente sau aparate să fi fost puse la dispoziția persoanelor fizice în calitate de utilizatori privați.

23. Așadar, Curtea reține că textele „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la

articolul 26 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe sunt redactate în mod clar și previzibil, în conformitate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „etc.” și „suporturi materiale [...] care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri” de la articolul 26 alin. (3) din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, ridicată de către dl avocat Anatolie Ceachir, în dosarul nr. 2c-1028/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 24 iulie 2018

DCC nr. 89

Dosarul nr. 103g/2018